

Aan: Gedeputeerde Staten van Drenthe
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Assen, 13 mei 2008
Ons kenmerk: 08.007/32000118.05/JD/EL/HL
Behandeld door: drs. E. Lange (0592) 365943
Onderwerp: aanbieding "Onderzoeksmemo Sociale Agenda"

Geacht College van Gedeputeerde Staten van Drenthe,

Met genoegen bieden wij u aan de "Onderzoeksmemo Sociale Agenda".
Het rapport doet verslag van een onderzoek naar de mening van de Drentse burger over onderwerpen die samenhangen met het sociaal beleid voor de aankomende jaren.
Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van het onderzoeksprogramma 2008 in opdracht van Gedeputeerde Staten.

We hopen dat de resultaten van het onderzoek u kunnen ondersteunen bij de verdere vormgeving en inhoud van uw beleid.

Hoogachtend,
Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg

prof. dr. J. van Dijk
voorzitter

drs. E. Lange,
beleidsonderzoeker

Onderzoeksmemo:

Sociale agenda

een opiniepeiling naar het belang van onderwerpen van het sociaal beleid

Colofon:

Onderzoek en rapportage: drs. E. Lange

Met medewerking van: H. Plat-Lieben

Uitgave: Provincie Drenthe
Bestuurscommissie OCWZ
Postbus 122
9400 AC Assen

Kenmerk: 08.006/32000118.05/EL/HL

Datum: april 2008

Auteursrecht voorbehouden.

© Copyright 2008, Bestuurscommissie OCWZ

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij de Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg van de provincie Drenthe. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en/of publicatie in een andere vorm dan deze uitgave is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van de Bestuurscommissie OCWZ.

Inhoud

	pagina
Inleiding	5
De opdracht	5
De aanpak	5
De uitkomsten	6
Bijlagen	11

Inleiding

Het Team Sociaal Beleid van de afdeling SEO kijkt bij het opstellen van haar sociaal beleid voor de aankomende jaren vanuit verschillende invalshoeken.

In het kader van het perspectief vanuit de burger heeft het team Sociaal Beleid van de afdeling SEO het Onderzoeksbureau CWZ gevraagd om informatie aan te reiken over de meningen van Drentse burgers.

Het Onderzoeksbureau heeft hier samen met het team Sociaal Beleid een aanpak voor ontwikkeld.

Zo zijn aan een grote, representatieve steekproef van Drentse burgers 21 onderwerpen voorgelegd die mogelijk een rol kunnen spelen in het sociaal beleid voor de komende jaren. De vragenronde speelde zich af eind februari / begin maart van dit jaar (2008)¹. De uitkomsten van deze peiling worden meegenomen in het nieuwe beleid rond de nieuwe sociale agenda.

De opdracht

De opdracht, die het Onderzoeksbureau kreeg, was om er achter te komen welke onderwerpen rond het sociaal beleid belangrijk worden gevonden door de Drentse burgers. De resultaten moeten beschreven worden in een korte rapportage (een soort quick scan) waar enkel in wordt gegaan op de uitkomsten van de peiling.

De aanpak

Eén van de onderzoeksinstrumenten van het Onderzoeksbureau CWZ is het Drents Panel. Het Drents Panel is een grote representatieve steekproef van Drentse burgers van 12 jaar en ouder². Respondenten kunnen afhankelijk van hun voorkeur schriftelijk of via internet een vragenlijst invullen. Voor dit onderzoek is het Drents Panel onder andere gevraagd naar hun mening ten aanzien van 21 onderwerpen die samenhangen met het sociaal beleid. De lijst is samen met thematrekkers van de sociale agenda opgesteld. Een belangrijk criterium bij de opstelling van de lijst was het feit dat de items gespreid moesten zijn over zoveel mogelijk deelterreinen van de sociale agenda. Een ander belangrijk criterium was dat de onderwerpen géén te specialistisch karakter moesten hebben en zonder specifieke voorkennis te beantwoorden moeten zijn door de burger. Voor iedere respondent -jong of oud, hoog

¹ Zie bijlage 1 voor meer informatie over de onderzoeksgroep.

² Zie bijlage 2 voor meer informatie over de representativiteit van het onderzoek

opgeleid of laag opgeleid- moet het namelijk mogelijk zijn zich een oordeel te vormen over het onderwerp. Een aantal onderwerpen viel hierdoor af.

De uitkomsten

De tabel op de volgende pagina geeft per onderwerp de mate van belangrijkheid weer volgens de Drentse burger³. Door de hoge mate van betrouwbaarheid, nauwkeurigheid en de toegepaste specifieke bewerkingen (zie bijlage 1 en 2) zijn de antwoorden van het Drents Panel representatief voor de 'gemiddelde' Drentse burger.

³ Voor een juiste interpretatie moet worden opgemerkt dat de items in veel gevallen van verschillende grootheden zijn waardoor onderlinge vergelijking minder van toepassing is. De gevonden score van een bepaald onderwerp kan daarom het beste los van de andere item-scores worden geïnterpreteerd.

Tabel 1. Belangrijkheid thema's sociale agenda

(deel)onderwerp	heel belangrijk	belangrijk	niet of een beetje belangrijk	totaal ⁴
goed aanbod van huisartsen en andere zorgvoorzieningen in dorpen en wijken	74%	25%	2%	100%
goede aansluiting op openbaar vervoer in dorpen en wijken	54%	40%	6%	100%
versterken van de saamhorigheid in dorpen en wijken	26%	49%	25%	100%
de bevolking vaker betrekken bij besluiten en projecten van de overheid	21%	50%	19%	100%
meer aandacht voor vrijwilligers en mantelzorgers	32%	49%	19%	100%
meer aandacht voor armoedebestrijding	32%	45%	23%	100%
zorgen voor voldoende en passend woonaanbod voor ouderen	37%	48%	15%	100%
stimuleren van werkgelegenheid in de dorpen	36%	46%	18%	100%
meer aandacht voor jongeren met problemen	36%	48%	16%	100%
Drenthe leuker maken voor jongeren	28%	45%	27%	100%
aandacht voor opvoedingsadviezen bij jonge ouders	21%	43%	36%	100%
wegwerken van de wachtlijsten in de jeugdzorg	40%	47%	13%	100%
meer aandacht voor kinderen met overgewicht	26%	43%	31%	100%
beter aanbod van kinderopvang in dorpen/wijken	15%	50%	36%	100%
diensten van de overheid via internet beschikbaar maken	12%	45%	43%	100%
aanwezigheid van basisscholen in dorpen en wijken	50%	44%	6%	100%
aanwezigheid van een gevarieerd aanbod van mbo/hbo opleidingen zodat jongeren voor hun opleiding de provincie Drenthe niet hoeven te verlaten	41%	44%	16%	100%
openen van een universiteit in Drenthe	21%	28%	52%	100%
aanwezigheid/binnenhalen van grote sportevenementen (topsport)	13%	32%	55%	100%
meer geld voor breedtesport (recreanten) in plaats van topsport	20%	50%	30%	100%
meer ondersteuning voor gehandicaptensport in Drenthe	20%	52%	27%	100%

⁴ Door afronding van de percentages kan de som van de cellen in een rij afwijken van 100%.

Tabel 1 vermeldt per onderwerp de mate van belangrijkheid van dit aspect volgens de Drentse bevolking. Zo vindt 74% van de bevolking een goed aanbod van huisartsen en andere zorgvoorzieningen in dorpen en wijken heel belangrijk. Nog eens 25% vindt het belangrijk. Slechts een enkeling vindt het van minder belang.

In het algemeen valt op dat vrijwel alle aspecten 'belangrijk' of zelfs 'heel belangrijk' worden gevonden. Slechts twee onderwerpen worden door een meerderheid van de bevolking 'minder belangrijk' gevonden. Het is logisch dat basisvoorwaarden voor aangenaam leven/wonen zoals veiligheid en gezondheid door vrijwel iedereen heel belangrijk worden gevonden. Maar wat zegt het dat ongeveer de helft van de bevolking het (heel) belangrijk vindt dat er een universiteit in Drenthe moet komen? Het is aan de beleidsmakers en de politiek om hier over na te denken.

De tabel op de volgende pagina (tabel 2) geeft de resultaten per leeftijd en opleidingsklasse weer. Voor de overzichtelijkheid is in de tabel alleen het percentage van de bevolking weergegeven dat een aspect 'belangrijk' of 'heel belangrijk' vindt. Deze twee waarden zijn bij elkaar opgeteld. De uitkomsten van bepaalde groepen inwoners (bijvoorbeeld jongeren of laag opgeleiden) die significant afwijken van het cijfer voor heel Drenthe, zijn gearceerd weergegeven. Blauw/donker gearceerd betekent dat de betreffende bevolkingsgroep het aspect vaker dan gemiddeld (heel) belangrijk vindt. Geel/licht gearceerd betekent dat de bevolkingsgroep het aspect minder vaak dan gemiddeld (heel) belangrijk vindt.

Tabel 2. Percentage Drenten dat betreffend aspect belangrijk of heel belangrijk vindt; per bevolkingsgroep.

aspect van de sociale agenda	Drenthe	leeftijd				opleiding	
		12-29	30-49	50-64	65+	laag	hoog
goed aanbod van huisartsen en andere zorgvoorzieningen in dorpen en wijken	98%	96%	99%	99%	100%	100%	98%
goede aansluiting op openbaar vervoer in dorpen en wijken	94%	91%	92%	95%	98%	97%	92%
versterken van de saamhorigheid in dorpen en wijken	75%	50%	76%	83%	89%	87%	66%
de bevolking vaker betrekken bij besluiten en projecten van de overheid	81%	68%	81%	87%	88%	83%	74%
meer aandacht voor vrijwilligers en mantelzorgers	81%	70%	76%	88%	92%	88%	75%
meer aandacht voor armoedebestrijding	77%	68%	75%	83%	85%	84%	68%
zorgen voor voldoende en passend woonaanbod voor ouderen	85%	66%	83%	95%	97%	95%	78%
stimuleren van werkgelegenheid in de dorpen	82%	79%	79%	83%	88%	89%	72%
meer aandacht voor jongeren met problemen	84%	80%	82%	86%	90%	89%	79%
Drenthe leuker maken voor jongeren	73%	77%	71%	72%	70%	84%	60%
aandacht voor opvoedingsadviezen bij jonge ouders	64%	58%	89%	68%	73%	76%	56%
wegwerken van de wachtlijsten in de jeugdzorg	87%	81%	88%	89%	89%	89%	85%
meer aandacht voor kinderen met overgewicht	69%	63%	65%	75%	74%	69%	67%
beter aanbod van kinderopvang in dorpen/wijken	64%	63%	59%	68%	70%	69%	63%
diensten van de overheid via internet beschikbaar maken	57%	58%	56%	61%	55%	56%	56%
aanwezigheid van basisscholen in dorpen en wijken	94%	88%	94%	95%	96%	95%	92%
aanwezigheid van een gevarieerd aanbod van mbo/hbo opleidingen zodat jongeren voor hun opleiding de provincie Drenthe niet hoeven te verlaten	84%	78%	83%	84%	93%	90%	76%
openen van een universiteit in Drenthe	49%	51%	48%	46%	52%	65%	35%
aanwezigheid/binnenhalen van grote sportevenementen (topsport)	45%	46%	46%	43%	44%	55%	37%
meer geld voor breedtesport (recreanten) in plaats van topsport	70%	56%	66%	79%	79%	78%	64%
meer ondersteuning voor gehandicaptensport in Drenthe	73%	60%	68%	79%	87%	86%	60%

Tabel 2 laat zien dat ouderen en laag opgeleiden veel onderwerpen relatief vaak (heel) belangrijk vinden, in vergelijking tot lager jongeren en laag opgeleiden. Zelfs onderwerpen die specifiek gericht zijn op jongeren/jeugd, ervaart deze groep zelf minder vaak als (heel) belangrijk.

Bijlagen

Bijlage 1 Responsoverzicht

Uitsplitsingen responsoverzicht

Achtergrondkenmerk	respons, absoluut	respons, procentueel
<i>leeftijd</i>		
12 t/m 29 jr.	203	12%
30 t/m 49 jr.	460	28%
50 t/m 64 jr.	525	32%
65+	462	28%
<i>geslacht</i>		
man	829	49,6%
vrouw	843	50,4%
<i>regio</i>		
midden Drenthe	447	27%
zuidoost Drenthe	530	32%
zuidwest Drenthe	464	28%
noord Drenthe	233	15%
<i>opleidingsniveau</i>		
laag opgeleid	379	23%
gemiddeld	817	49%
hoog opgeleid	459	28%
TOTAAL	1674 ⁵	100%

In totaal hebben 1674 respondenten de vragenlijst volledig en correct ingevuld. De door ons a-select gekozen deelnemers konden op twee manieren meedoen. Schriftelijk via de post of via internet. Met name ouderen en laag opgeleiden maken nog veelvuldig gebruik van de schriftelijke methode. Met behulp van 1674 respondenten kan een prima beeld worden geschetst van de mening van de 'gemiddelde Drent'. Dit geschetste beeld is echter niet genoeg om een representatief beeld te geven⁶. Om deze reden wordt gebruik gemaakt van correctiefactoren. Deze correctie is toegepast op de drie meest belangrijke achtergrondkenmerken. Deze variabelen zijn de 'verhouding man/vrouw', 'leeftijd' en de 'woongemeente van de respondenten'. Op deze manier zijn de Drentse panelresultaten wel representatief voor een gemiddeld Drents cijfer. Uiteraard blijft het ook mogelijk om analyses op doelgroepniveau te presenteren.

⁵ Doordat van een klein aantal respondenten één achtergrondgegeven ontbreekt, komen de optellingen niet exact uit op 1674.

⁶ Zie bijlage 2 voor meer informatie over de representativiteit van de onderzoeksgroep.

Bijlage 2 Nauwkeurigheid, betrouwbaarheid en representativiteit van de gegevens

Bij steekproefonderzoek wordt vaak gebruik gemaakt van *betrouwbaarheidsintervallen* in combinatie met *nauwkeurigheidsmarges*. Wat betekenen deze termen?

Nauwkeurigheid:

Elke steekproef geeft afwijkingen ten opzichte van de werkelijkheid. Dat wil zeggen dat als uit ons onderzoek onder 1674 Drenten blijkt dat bijvoorbeeld 90% Drenthe een mooie provincie vindt, het percentage in werkelijkheid (als alle Drenten ondervraagd zou worden) tussen de 88,6% en 91,4% ligt. Dit is de (on)nauwkeurigheidsmarge. Door het grote aantal respondenten is in ons onderzoek de nauwkeurigheid hoog.

Betrouwbaarheid:

In onderzoek worden de marges over het algemeen berekend op 95%-betrouwbaarheidsniveau. Dit houdt in dat een onderzoeksuitkomst in 19 van de 20 gevallen conform de realiteit is. Dat zegt dus niet iets over de nauwkeurigheid op zich, alleen over de mate van betrouwbaarheid. In ons geval zou dit betekenen: met een betrouwbaarheid van 95% kunnen we zeggen dat het gevonden percentage van 90% in werkelijkheid tussen 88,4% en 91,6% ligt. In dit onderzoek wordt door het grote aantal deelnemers zelfs gewerkt met een nog hogere betrouwbaarheid, namelijk 98%.

Een illustratief voorbeeld van een nauwkeurige maar onbetrouwbare uitspraak:

“morgenmiddag wordt het 6 graden”. Een voorbeeld van een onnauwkeurige, maar betrouwbare uitspraak: “morgen wordt het tussen de -10 en +20 graden”.

Representativiteit

Bij het bepalen van de representativiteit beoordeel je de groep respondenten niet zozeer op omvang (zoals bij de betrouwbaarheid) maar op samenstelling. Om de verdeling binnen de groep respondenten hetzelfde te maken als de werkelijke verdeling binnen de populatie, hebben we wegingsfactoren berekend. Hierin hebben we de leeftijd, het geslacht en de gemeente waarin de respondent woont meegenomen. Door het hanteren van correctiefactoren tellen de antwoorden van groepen personen die ondervertegenwoordigd zijn, zwaarder dan die van groepen die oververtegenwoordigd zijn. Door deze herweging zijn de resultaten zoals we die gemeten hebben bij de groep respondenten, representatief voor de totale populatie. Dit betekent dat de resultaten in dit rapport de mening weergeven van de totale Drentse bevolking vanaf 12 jaar.

Daarnaast kent het Drents Panel nog een aantal andere maatregelen die de representativiteit bevorderen:

- Doordat burgers zich niet zelf kunnen aanmelden als deelnemer van het Drents Panel maar a-select door ons zijn benaderd, wordt de representativiteit sterk vergroot.
- Burgers kunnen schriftelijk maar ook via internet deelnemen aan het Drents Panel. Dit zorgt er voor dat de deelname onder alle bevolkingsgroepen hoog is.
- Deelnemers krijgen geen financiële vergoeding voor deelname aan het Drents Panel. Dit komt de deelname en de kwaliteit van het panel en de antwoorden ten goede.